

Štvrtá pôstna nedel'a A

Jn 9, 1 - 41

15. marec 2026

Milé sestry a bratia v Kristovi

Keď sa v dosahu nášho vnímania stane niečo zlé, máme sklon hľadať vinníka. Pýtame sa: Kto to zapríčinil, kto je na vine? Otázka vinníka zlo kladie tak trochu mimo nás. Na jednej strane je prirodzené, že zlo vnímame ako negatívum, ktorého sa chceme zbaviť. To nás ale odvádza od dôležitejšej otázky: čo môžem urobiť, či nemôžem tomu inému, trpiacemu nejako pomôcť. A to možno aj inak, ako len nepriamou formou.

Otázka vinníka pomáha preklenúť mnohé z toho, čo je zlé okolo nás. Dnešné evanjelium nám ale ukazuje inú cestu: hovorí, že Ježiš videl človeka - človeka, ktorý bol od narodenia slepý. Tieto slová znamenali, že Ježiš neodvrátil od slepého svoj zrak, nepovedal si teraz mám niečo dôležitejšie na starosti, napr. teraz sa ponáhlam do chrámu. A to jednoduché „uvidel“ znamenalo aj, že Ježiš obišiel úvodnú otázku svojich učeníkov: kto zhrešil, kto bol na vine, keď musel trpieť - on alebo jeho rodičia?

Namiesto moralizovania, posudzovania Ježiš videl človeka, trpiaceho človeka. Videl ho nie vonkajším analytickým zrakom, ktorým my moderní ľudia zvykneme hodnotiť situáciu, ani nečakal na pomoc niekoho iného, kto to má profesionálne v náplni svojej práce. Namiesto toho Ježiš povedal, že na tejto chorobe sa majú prejavíť Božie skutky. Božím skutkom bolo nielen uzdravenie chorého, ale aj spôsob, akým Ježiš vstúpil do kontaktu s ním. Pretože práve to naznačuje, že Ježiš pri pohľade na druhého hľadal aj boží pohľad, pohľad Boha.

Božia perspektíva ho viedla k odhodneniu povrchných obrazov, ktoré si o druhých vytvárame, viedla ho ku skutočnej otvorenosti srdca - a v konečnom dôsledku ku konaniu. Ježišovo konanie malo symbolickú rovinu: chorému potrel oči blatom a poslal ho umyť sa. Pripomínalo to niečo zo symbolického rozprávania SZ, ktoré hovorilo, že Boh na počiatku stvoril človeka z hlíny. Ježiš sa stáva poslom nového stvorenia, naznačuje že Boh stojí na strane života a chce aby sme mali život - v plnosti. Vyzýva nás, aby sme sa k tomuto životu v plnosti učili aj my prispievať.

Ježiš naznačuje nový spôsob viery, v ktorom nečakáme, že Boh zázračne všetko spraví namiesto nás. V Ježišovom chápaní máme aj my mať účasť na stvorení, na vode nového života. Ježiš aj nás vyzýva ku konaniu, k mysleniu podobnému jeho. Oproti tomu bola malicherná námiетка zákonníkov, že Ježiš nie je boží, pretože uzdravuje v sobotu.

Hovorí sa, že oko je okno do duše - a myslím, že to funguje oboma smermi. Je preto namieste otázka, či toto okno nemáme zastreté príliš hrubými závesmi, či nie sme v tomto ohľade až príliš uzavretí sami do seba a do svojich vlastných obrazov? Či sa len nekrútime sami okolo seba - znakom môže byť aj to, že stále rozprávame to isté - krútime sa okolo svojich chorôb, okolo svojich „múdrosťí“, či domnelej dokonalosti? Neuzatvárame ale tým svoj pohľad pred druhými? Pred tými, ktorí sú hneď vedľa nás?

Pomôcť nám môže oslobodenie od prílišného zdôrazňovania svojho vlastného „ja“, ktorým posudzujeme svet i ľudí okolo nás. Veď dokonca aj vtedy, keď druhých posudzujeme s dobrým úmyslom - s tým, že im pomôžeme - už len týmto svojim obrazom o nich, týmto súdením, posúdením, už vlastne len potvrdzujeme svoje vlastné ja a zostávame uväznení sami v sebe. Zatahujeme závesy okna svojej duše. Všetky naše súdy druhých - pritom môžeme mať pocit, že

sú pravdivé - sú nakoniec len potvrdením nás samotných. V tom je nakoniec aj riziko všetkých kázní, či „múdрых“ rečí o tom, čo majú druhí robiť.

Ježiš a kresťanstvo nás vedú k tomu, aby sme druhých vnímali, videli takých akí sú. Napriek chybám, napriek zlyhaniu, aby sme ich neposudzovali, nemoralizovali. Aby sme aj my mali otvorené oko. Niekedy nám naozaj pomôže, ak sa uspokojíme s tým, že druhí sú jednoducho iní, ako sme my, veď nakoniec nemusíme ani nemôžeme byť všetci rovnakí. Nie je našou úlohou druhých prerábať, či nejako nasilu presviedčať.

Nezabudnime, že prílišnou kritickosťou môžeme narušiť to, čo ľudí po dlhé časy viazalo k sebe. Dnes možno žijeme v dobe, keď každý chce byť viac sám sebou, hodnotíme a sami čakáme od druhých pozitívne hodnotenie. Dajme si ale pozor, aby sme pritom nezabudli, že ani sami sebou sa nestávame sami, ale až pred tvárou iných, druhých. A to v konečnom dôsledku aj pred tvárou Toho, ktorého síce nevidíme, ale ku ktorému napriek tomu chceme aj dnes obrátiť svoje modlitby.